

آشنایی با مرمت بناهای تاریخی

مؤلف:

مهندس علی اکبر فیض محمدی



موسسه انتشاراتی آفتاب گیتی



سرشناسه	:	فیض محمدی، علی اکبر، ۱۳۲۴-
عنوان و نام پدیدآور	:	آشنایی با مرمت بناهای تاریخی/نویسنده علی اکبر فیض محمدی.
مشخصات نشر	:	تهران: آفتاب گیتی، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	:	۱۶۷ص.
شابک	:	۹۷۸-۶۲۲-۶۴۶۵-۱۳-۷
وضعیت فهرست نویسی	:	فیفا
یادداشت	:	کتابنامه: ص. ۱۳۲.
موضوع	:	سازمان اسناد و کتابخانه ملی -- نگهداری و مرمت
موضوع	:	Antiquities-- Collection and preservation
رده بندی کنگره	:	CC۱۳۵/۴۹۱۵ ۳۹۷
رده بندی دیویی	:	۶۹۱.۲
شماره کتابشناسی ملی	:	۵۵۱۶۶۵۲



موسسه انتشاراتی آفتاب گیتی

آدرس: میدان انقلاب بازار بزرگ کتاب واحد ۱۲ تلفن: ۶۶۴۰۴۲۰۷

نشر و پخش همراه: ۱۱۲۱۰۳۴۲۳۶۲

نویسنده: علی اکبر فیض محمدی

صفحه آرایی و تنظیم: نوزن گرافیک

ویرایش: شورای بررسی موسسه انتشاراتی آفتاب گیتی

نشر و پخش: انتشارات آفتاب گیتی

نوبت چاپ: اول، ۱۳۹۸

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

چاپ: تیام

طراح جلد: نوزن گرافیک

قیمت: ۲۸۰۰۰ تومان

کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است.

شابک: ۶۲۲-۹۷۸-۶۴۶۵-۱۳-۷

فهرست مطالب

۱۱	مقدمه ای بر معماری بناها در پیش از تاریخ
۱۱	تپه های تاریخی دشت قزوین
۲۴	مبانی نظری مرمت
۲۴	تعریف معماری
۲۶	تعریف مرمت
۲۷	تعریف تعالی
۲۸	(۱) شناخت بنا
۲۹	(۱-۱) شناسایی شهر که محل وقوع آن واقع است
۳۰	محیط معماری
۳۱	(۱-۲) بازشناسی بنا
۳۲	(۳-۱) شکل و فرم
۳۴	(۴-۱) بررسی فضاهای معماری
۳۷	(۵-۱) بررسی مواد و مصالح
۴۰	ترتیبات گچی
۴۲	(۲) نظریه پردازان مرمت بنا
۵۰	(۳) روش های مرمت معماری
۵۱	از معماری تا مرمت یک بنا
۵۲	(۱-۳) مرمت حفاظتی
۵۳	(۲-۳) بازسازی سبکی یا آناستیلوز
۵۴	(۳-۳) پاکسازی سبکی
۵۵	(۴-۳) مرمت تکمیلی
۵۶	(۵-۳) مرمت تاریخی

- ۳-۶) مرمت استحکامی: ۵۷
- ۳-۷) مرمت اضطراری: ۵۹
- ۳-۸) مرمت جامع: ۶۰
- ۴) آسیب شناسی: ۶۱
- ۴-۱) تاریخ شناسی و رلوه: ۶۴
- ۴-۲) آسیب شناسی شهری: ۶۵
- ۴-۳) بود آب در ساختمان: ۶۶
- ۴-۴) جنوگری از نفوذ آب در ساختار بناها: ۶۷
- ۴-۷) آسیب بدلیل تمیرات و تغییرات در بنا: ۸۲
- ۴-۸) ترک در ساختمان: ۸۳
- ۵) - سازه های سستی شامل پی ها- دیوارها - سقف ها و گنبد ها: ۹۳
- ۱-۵) پی ها: ۹۳
- ۵-۲) دیوارها: ۹۴
- ۳-۵) پوشش سطوح مسطح یا مستوی: ۹۶
- ۵-۵) پوشش منحنی « قوس »: ۹۸
- ۵-۱-۵) قوس «چغد» : ۹۹
- ۵-۳-۵) پوشش های گنبدی: ۱۰۸
- ۴-۵-۵) دیاگرام تنش کرنش در گنبد ها در اثر بارهای استاتیکی: ۱۱۲
- ۵-۵-۵) گنبدهای مخروطی شکل: ۱۱۷
- ۶) حریم ها و ضوابط حفاظتی بناهای تاریخی: ۱۲۳
- ۶-۱) حریم فنی بناها: ۱۲۵
- ۶-۲) حریم منظری بنا: ۱۲۷
- ۶-۳) حریم کیفی بنا: ۱۲۸
- ۴-۶) نتیجه تجربی حریم در محوطه تاریخی سلطانیه: ۱۲۹
- ۷) بناها و آثار تاریخی که ثبت جهانی شده اند: ۱۳۱
- ۱-۷) زیگورات چغازنبیل: ۱۳۱

آشنایی با مرمت بناهای تاریخی

- ۱۳۲..... (۷-۲) ارک تاریخی بم :
- ۱۳۴..... (۷-۳) آثار باستانی نقش رستم :
- ۱۳۶..... (۷-۴) مجموعه تاریخی تخت جمشید :
- ۱۳۸..... (۷-۵) کتبه تاریخی بیستون :
- ۱۴۱..... (۷-۶) آثار تاریخی طاق بستان : کرمانشاه.....
- ۱۴۳..... (۷-۷) میدان نقش جهان : اصفهان.....
- ۱۴۴..... (۷-۸) بافت قدیم شهر یزد :
- ۱۴۸..... (۸) تهیه طرح مرمت :
- ۱۵۱..... (۹-۱) INTERNATIONAL COUNCIL ON MONUMENT AND SITES (ICOMOS)
- ۱۵۳..... (۹-۲) INTERNATIONAL COUNCIL ON MEZEM (ایکوم)
- ۱۵۴..... (۱۰) - قطعنامه ها و منشورهای بین المللی، حفاظت از بناها و محوطه های تاریخی :
- ۱۵۴..... (۱۰-۱) منشور آتن در باره مرمت یادمان های تاریخی : سال
- ۱۵۶..... (۱۰-۲) معاهده لاهه : ۱۹۴۵.....
- ۱۵۶..... (۱۰-۳) کنگره گوینو (ایتالیا) سال ۱۹۶۰.....
- ۱۵۷..... (۱۰-۴) کنگره ونیز :
- ۱۵۷..... (۱۰-۵) اجلاس پاریس سال ۱۹۶۸ (۶-۱۰) کنگره رم (ایتالیا) - سال ۱۹۷۲ و (۷-۱۰) معاهده پاریس (فرانسه) در سال ۱۹۷۲ میلادی
- ۱۶۳..... (۱۰-۸) قطعنامه امستردام - هلند سال ۱۹۷۵.....
- ۱۶۵..... مطالب و منابع تهیه شده :

بنام خداوند جان و خرد

یادداشت مولف :

در کارگاه کوزه گری رفتم دوش دیدم دو هزار ، کوزه گویا و خموش
نا. که یکی کوزه برآورد خروش کو کوزه گر و کوزه خر و کوزه فروش
(خیام)

گردش روزگار گشت زمان ، تابش آفتاب و بارشهای برف و باران واقعی
انکار ناپذیر هستند ، که ، چهره زیبای بنا های تاریخی ما تأثیر گذاشته ،
و بر آنها رنگ پیری و فراموشی می پاشند . بناهایی که سرشار از
هنر و فرهنگ اجداد و نیاکان ما می باشند.

بناهای تاریخی ، گذر زمان در مکن هستند در جای جای آنها و در
زوایای گرد گرفته آنها که عطر نای و زنبوب ، استشمام میشود ،
صدای زندگی و تاریخ ، بگوش میرسد . اجزاء سکنه آن باما صحبت
میکنند ، با ما یک ارتباط عاطفی و ملموسی پیدا میکنند . برای بیننده
زمان به گذشته بر میگردد . زمان های دور ، خیلی دور ، زمان هایی که
در این بنا زندگی جاری بود ، عشق بود ، پدران - مادران - جوانان
وصدای خنده کودکان در راهرو ها و سالن ها در برخورد به دیوارها چه
طنین دلنشینی داشته است .

اما همچنانکه این آثار در معرض بی مهری طبیعت و یا صدمات عده ای معدود از انسان ها قرار میگیرند کسانی هستند، که با دلهای مشتاق و دستانی هنرمندانه و دانشی پربار، زخم های نشسته بر تن این بناهای زیبا و ارزشمند گذشتگان را التیام می بخشند، با کار و تلاش بی وقفه در کالبد بی رمق آن ها حیاتی دو بساره می بخشند. ما دست هنرمندانه این مرمت گران عزیز مملکت را از دور میبوسیم و بآنها دست میرزا میگوییم.

با عنایت باینکه اینجانب بیشتر در گسارگاه های ساختمانی و مرمتی مشغول کارهای اجرایی و میدانی بوده ام، و کتاب ها و جزوات دانشگاهی موجود، بیشتر تئوری و نظری می باشند، سعی بر آن داشتم، که در این کتاب بیشتر موارد، اجرایی مطرح شود. چنانچه کم و کاستی و یا نواقصی در سرفصل ها و یا مطالب کتاب دیده می شود، بسیار خوشحال خواهم شد، که باینجانب اطلاع داده شود، تا نسبت به اصلاح و تصحیح آن اقدام نمائیم، در خاتمه لازم و وظیفه می دانم از استادان عزیز مرمت بنا، الهای زیادی را در دانشگاهها مشغول تدریس و یا در سایت مرمتی پروژه ها در کسوت اجرا و مدیریت اجرایی بنا ها و بافت های تاریخی بوده اند، یادی کرده و قدردانی نمایم. لازم میدانم، بروان پاک مرحوم دکتر باقر آیت الله زاده شیرازی، که در تمام مدت عمر با عشق و با خلوص نیت، در حفاظت و مرمت بناهای تاریخی ایران، با عشق و علاقه وافر، بیش از انجام وظیفه، خدمت کرده اند، درود و شاد باش بگویم. **علی اکبر فیض محمدی**